

KOMISIJAS REGULA (ES) 2020/1149**(2020. gada 3. augusts),****ar ko attiecībā uz diizocianātiem groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 68. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ⁽²⁾ diizocianāti ir harmonizēti klasificēti kā 1. kategorijas elpceļu sensibilizatori un 1. kategorijas ādas sensibilizatori. Visā Savienībā diizocianātus izmanto par ķīmikāliju būvblokiem ļoti daudzās nozarēs un ļoti dažādām vajadzībām, jo īpaši putuplastos, hermētiķos un pārklājumos.
- (2) Vācija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 69. panta 4. punktu 2016. gada 6. oktobrī iesniedza Eiropas Ķīmikāliju aģentūrai ("Aģentūra") dokumentāciju ⁽³⁾ ("XV pielikumā minētā dokumentācija"), kas vajadzīga, lai sāktu minētās regulas 69.–73. pantā izklāstīto ierobežošanas procesu. XV pielikumā minētajā dokumentācijā ir norādīts, ka elpceļu sensibilizācija, kuras cēlonis ir gan dermāla, gan inhalatīva eksponētība diizocianātiem, noved pie darbinieku saslimšanas ar arodastmu, kas ir nozīmīga arodveselības problēma Savienībā. Diizocianātu izraisīto jauno arodsaslimšanas gadījumu skaits (aplēstais skaits ir vairāk par 5 000 gadījumiem gadā) ir uzskatāms par nepieņemami lielu. XV pielikumā minētā dokumentācija liecina, ka ir jārikojas visas Savienības mērogā, un tajā ierosināts ierobežot diizocianātu (vienu pašu, kā citu vielu sastāvdaļu un maisījumos) izmantošanu rūpnieciskiem un profesionāliem lietojumiem un tā laišanu tirgū.
- (3) XV pielikumā minētajā dokumentācijā ierosinātā ierobežojuma mērķis ir panākt, ka rūpnieciskos un profesionālos lietojumos diizocianātus izmanto tikai tad, ja ir īstenots tehnisku un organizatorisku pasākumu komplekss un darbinieki ir apguvuši minimālu standartizētu apmācības kursu. Informācija par to, kā šādam kursam var piekļūt, būtu jāizziņo visā piegādēs ķēdē, un tie tirgus dalībnieki, kas šīs vielas un maisījumus laiž tirgū, būtu atbildīgi par to, ka šādu vielu vai maisījumu saņēmējiem ir pieejami apmācības kursi.
- (4) 2017. gada 5. decembrī Aģentūras Riska novērtēšanas komiteja ("RAC") pieņēma atzinumu ⁽⁴⁾, kurā secināts, ka ierosinātais ierobežojums (kurā iestrādāti RAC ierosinātie grozījumi) efektivitātes ziņā ir vispiemērotākais Savienības mēroga pasākums, ar ko novērst identificētos riskus, ko rada eksponētība šīm vielām. Turklāt tā uzskatīja, ka ierosinātā ierobežojuma (ar grozījumiem) īstenošana mazinātu arī ar diizocianātiem saistīto dermatīta gadījumu skaitu.
- (5) RAC secināja, ka pienācīga apmācība ir elementāra nepieciešamība un ka ikvienam darbiniekam, kas darbojas ar diizocianātiem, vajadzētu būt pietiekamām zināšanām par šo vielu bīstamību, informācijai par riskiem, kas saistīti ar to izmantošanu, un pietiekamām zināšanām par labu darba praksi un atbilstošiem riska pārvaldības pasākumiem (RMM), tostarp par piemērotu individuālo aizsarglīdzekļu pareizu lietošanu. RAC atzīmēja, ka ir vajadzīgi īpaši apmācības pasākumi, lai vairotu informētību par to, cik svarīgi ir aizsargāt veselību, izmantojot piemērotus RMM un drošas apiešanās paņēmienus.

⁽¹⁾ OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

⁽³⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/63c411e5-cf0f-dc5e-ff83-1e8de7e4e282>

⁽⁴⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/737bceac-35c3-77fb-ba7a-0e417a81aa4a>

- (6) RAC uzskatīja, ka diizocianātiem vielā vai maisījumā noteiktā robežvērtība –0,1 % pēc masas – atbilst zemākajam koncentrācijas limitam, kas pastāv attiecībā uz specifiskiem diizocianātiem, kuri klasificēti kā 1. kategorijas elpceļu sensibilizatori. RAC arī bija vienprātis ar dokumentācijas iesniedzēju, ka ar indikatīvu vai saistošu arodekspozīcijas robežvērtību nebūtu pietiekami, lai pēc iespējas pamatīgāk samazinātu arodastmas gadījumu skaitu, jo pašlaik nav zināms sliekšnis, pie kura diizocianātiem ir sensibilizējoša iedarbība.
- (7) Aģentūras Sociālās un ekonomiskās analīzes komiteja ("SEAC") 2018. gada 15. martā pieņēma atzinumu ⁽⁵⁾, kurā piekrita RAC secinājumam, ka ierosinātais ierobežojums sociālekonomiskā ieguvuma un sociālekonomisko izmaksu ziņā ir pats piemērotākais Savienības mēroga pasākums konstatēto risku novēršanai. Turklāt SEAC secināja, ka ierosinātais ierobežojums skartajām piegādes ķēdēm neradīs pārāk lielas izmaksas.
- (8) Lai visi ekonomikas dalībniekiem būtu pietiekami laika pilnā mērā ieviest ar ierobežojumu saistītās prasības, SEAC ieteica ierobežojuma piemērošanu atlikt uz 48 mēnešiem.
- (9) RAC un SEAC atzinumi par ierosināto ierobežojumu tika apspriesti ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 76. panta 1. punkta f) apakšpunktā minēto Aģentūras Ieviešanas informācijas apmaiņas forumu, un tā ieteikumi tika ņemti vērā.
- (10) Aģentūra 2018. gada 9. maijā iesniedza Komisijai RAC un SEAC atzinumus. Pamatojoties uz šiem atzinumiem, Komisija secina, ka diizocianātu (vienu pašu, kā citu vielu sastāvdaļu un maisījumos) izmantošana vai laišana tirgū rada nepieņemamu risku cilvēka veselībai. Komisija uzskata, ka šādi riski ir jānovērš visā Savienībā.
- (11) Ņemot vērā XV pielikuma dokumentāciju, kā arī RAC un SEAC atzinumus, Komisija uzskata, ka būtu jāparedz minimālās prasības par rūpniecisko un profesionālo lietotāju apmācību, tajā pašā laikā neskarot dalībvalstu noteiktas stingrākas prasības. Komisija arī uzskata, ka informācija pa šo prasību būtu jānorāda produkta iepakojumā.
- (12) Lai šo ierobežojumu nākotnē būtu iespējams pārskatīt, dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 117. panta 1. punktu būtu Komisijai jāziņo par jebkādām noteiktajām apmācības prasībām, par ziņoto arodastmas un elpceļu un ādas arodsaslimšanu skaitu, par jebkādiem nacionālajiem arodekspozīcijas līmeņiem un par izpildes panākšanas pasākumiem.
- (13) Neskarot Savienības darba aizsardzības tiesību aktus, jo īpaši Padomes Direktīvu 98/24/EK ⁽⁶⁾ par ķīmikālijām, ar šo ierobežojumu iecerēts vairot darba devēja iespējas panākt augstāku riska kontroles līmeni. Mazie un vidējie uzņēmumi būs ieguvēji no šī tiesību akta, kas sekmēs pašreizējo darba aizsardzības prasību īstenošanu, jo visā piegādes ķēdē tiks nodrošinātas apmācības programmas par diizocianātiem.
- (14) Ekonomikas dalībniekiem vajadzētu dot pietiekami ilgu periodu, lai tie varētu pielāgoties jaunajām prasībām. Ir lietderīgi noteikt trīs gadu pārejas periodu, lai attiecīgie darbinieki varētu iziet vajadzīgo apmācību.
- (15) Tāpēc Regula (EK) Nr. 1907/2006 būtu attiecīgi jāgroza.
- (16) Šajā regulā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1907/2006 133. pantam izveidotā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas pielikumu.

⁽⁵⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/d6794aa4-8e3a-6780-d079-77237244f5f9>

⁽⁶⁾ Padomes Direktīva 98/24/EK (1998. gada 7. aprīlis) par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.).

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2020. gada 3. augustā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumā pievieno šādu ierakstu:

“74. Diizocianāti, $O = C = N - R - N = C = O$, kur R ir nespecificēta garuma alifātiska vai aromātiska ogļūdeņraža vienība	1. Pēc 2023. gada 24. augusta rūpnieciskiem vai profesionāliem lietojumiem neizmanto kā vielas vienas pašas, kā citu vielu sastāvdaļas vai maisījumos, izņemot tad, ja: a) diizocianātu koncentrācija atsevišķi un kombinācijā ir mazāka par 0,1 % pēc masas; vai b) darba devējs vai pašnodarbinātais nodrošina, ka rūpnieciskie vai profesionālie lietotāji pirms vielas(-u) vai maisījuma(-u) izmantošanas ir sekmīgi izgājuši apmācību par diizocianātu drošu lietošanu. 2. Pēc 2022. gada 24. februāra rūpnieciskiem vai profesionāliem lietojumiem netaisnīgi tirgū kā vielas vienas pašas, kā citu vielu sastāvdaļas vai maisījumos, izņemot tad, ja: a) diizocianātu koncentrācija atsevišķi un kombinācijā ir mazāka par 0,1 % pēc masas; vai b) piegādātājs nodrošina, ka vielas(-u) vai maisījuma(-u) saņēmējam ir sniegta informācija par 1. punkta b) apakšpunkta prasībām un ka uz iepakojuma ir izvietots šāds no pārējās marķējuma informācijas vizuāli atšķirīgs paziņojums: “No 2023. gada 24. augusta pirms rūpnieciskas vai profesionālas izmantošanas ir jāiziet pienācīga apmācība.” 3. Šā ieraksta vajadzībām ar “rūpnieciskiem un profesionāliem lietotājiem” saprot ikvienu darbinieku un pašnodarbinātu darbinieku, kas vai nu darbojas ar rūpnieciskiem vai profesionāliem lietotājiem paredzētiem diizocianātiem vieniem pašiem, kā sastāvdaļām citās vielās vai maisījumos, vai pārbauda šādus uzdevumus. 4. Apmācība, kas minēta 1. punkta b) apakšpunktā, ietver norādījumus par kontroli pār dermālu un inhalatīvu eksponētību diizocianātiem darbā un neskar nekādas esošas valsts arodekspozīcijas robežvērtības vai nekādus citus piemērotus valsts līmenī noteiktus riska pārvaldības pasākumus. Šādu apmācību sniedz darba aizsardzības eksperts, kas kompetenci ieguvusi atbilstošā arodapmācībā. Apmācība aptver vismaz šādus elementus: a) 5. punkta a) apakšpunktā minētie apmācības elementi attiecībā uz visiem rūpnieciskiem un profesionāliem lietojumiem; b) 5. punkta a) un b) apakšpunktā minētie apmācības elementi attiecībā uz šādiem lietojumiem: — darbošanās ar vaļējiem maisījumiem apkārtnes temperatūrā (t. sk. putuplasta ražošanas tuneļos), — izsmidzināšana vēdināmā kabīnē, — uzklāšana ar rullīti, — uzklāšana ar otu, — uzklāšana ar iemērkšanu vai liešanu, — nepilnīgi sacietējušu, bet atdzisušu izstrādājumu mehāniska pēcapstrāde (piemēram, griešana), — tīrīšana un atkritumi, — jebkādi citi lietojumi, pie kuriem ir līdzīga dermālā un/vai inhalatīvā eksponētība; c) 5. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētie apmācības elementi attiecībā uz šādiem lietojumiem: — darbošanās ar nepilnīgi sacietējušiem izstrādājumiem (piem., tikko cietinātiem, vēl siltiem), — izmantošana lietuvēs, — apkope un remonts, kurā vajadzīga piekļuve ierīcēm, — darbošanās ar vaļējiem siltiem vai karstiem sastāviem ($> 45\text{ °C}$), — izsmidzināšana nenoslēgtā vidē, kur ir pieejama tikai ierobežota vai dabiskā ventilācija (te ietilpst lieli rūpnieciski cehi) un augstenerģētiski izsmidzināšanas procesi (piem., putuplasti, elastomēri), — jebkādi citi lietojumi, pie kuriem ir līdzīga dermālā vai inhalatīvā eksponētība.
---	---

5. Apmācības elementi:
 - a) vispārīga apmācība, t. sk. tiešsaistē, šādos jautājumos:
 - diizocianātu ķīmija,
 - toksicitātes bīstamība (akūtā toksicitāte),
 - eksponēšana diizocianātiem,
 - arodekspozīcijas robežvērtības,
 - sensibilizācija,
 - smaka kā brīdinājums par briesmām,
 - gaistamības nozīme no riska viedokļa,
 - diizocianātu viskozitāte, temperatūra un molekulmasa,
 - personiskā higiēna,
 - vajadzīgie individuālie aizsarglīdzekļi, tostarp praktiski norādījumi par to pareizu lietošanu un ierobežojumiem,
 - riski, ka var notikt saskare ar ādu un ieelpošana,
 - riski, kas saistīti ar izmantoto lietojuma procesu,
 - ādas un elpceļu aizsardzības shēma,
 - ventilācija,
 - tīrīšana, noplūdes, tehniskā apkope,
 - tukša iepakojuma izmešana,
 - tuvumā esošo cilvēku aizsardzība,
 - manipulāciju kritiski svarīgo posmu identificēšana,
 - specifiskas nacionālās kodu sistēmas (attiecīgā gadījumā),
 - droša uzvedība,
 - sertifikāts vai dokumentāli pierādījumi, ka apmācība ir sekmīgi pabeigta;
 - b) vidēja līmeņa apmācība, t. sk. tiešsaistē, šādos jautājumos:
 - citi uzvedības aspekti,
 - tehniskā apkope,
 - izmaiņu pārvaldība,
 - esošo drošības norādījumu novērtēšana,
 - riski, kas saistīti ar izmantoto lietojuma procesu,
 - sertifikāts vai dokumentāli pierādījumi, ka apmācība ir sekmīgi pabeigta;
 - c) augstāka līmeņa apmācība, t. sk. tiešsaistē, šādos jautājumos:
 - jebkāda papildu sertifikācija, kas nepieciešama attiecībā uz aptvertajiem specifiskajiem lietojumiem,
 - izsmidzināšana ārpus smidzināšanas kabīnes,
 - darbošanās ar vaļējiem siltiem vai karstiem sastāviem (> 45 °C),
 - sertifikāts vai dokumentāli pierādījumi, ka apmācība ir sekmīgi pabeigta.
6. Apmācība atbilst tās dalībvalsts paredzētajiem noteikumiem, kurā darbojas rūpnieciskie vai profesionālie lietotāji. Dalībvalstis savas nacionālās prasības attiecībā uz šīs vielas(-u) un maisījuma(-u) izmantošanu var ieviest vai turpināt piemērot ar nosacījumu, ka ir ievērotas 4. un 5. punktā izklāstītās minimālās prasības.
7. Piegādātājs, kas minēts 2. punkta b) apakšpunktā, nodrošina, ka saņēmējam tiek nodrošināti 4. un 5. punktam atbilstoši apmācības materiāli un kursi tās dalībvalsts (-u) oficiālajā(-ās) valodā(-ās), kur tas piegādā vielu(-as) vai maisījumu(-us). Apmācībā ņem vērā piegādāto produktu specifiku, t. sk. sastāvu, iepakojumu un konstrukciju.
8. Darba devējs vai pašnodarbinātais dokumentē 4. un 5. punktā minētās apmācības sekmīgu pabeigšanu. Apmācību atkārto vismaz reizi piecos gados.
9. Ziņojumos saskaņā ar 117. panta 1. punktu dalībvalstis iekļauj šādu informāciju:
 - a) jebkādas valsts tiesību aktos paredzētās apmācības prasības un citi riska pārvaldības pasākumi, kas saistīti ar diizocianātu rūpnieciskiem un profesionāliem lietojumiem;

	b) ik gadus paziņotais un atzītais to arodastmas un elpceļu un ādas arodsaslimšanu skaits, kas saistīts ar diizocianātiem; c) valsts ekspozīcijas robežvērtības diizocianātiem, ja tādas ir; d) izpildes pasākumi, kas saistīti ar šo ierobežojumu. 10. Šo ierobežojumu piemēro, neskarot pārējos Savienības tiesību aktus par darba ņēmēju darba aizsardzību darbā.”
--	---